

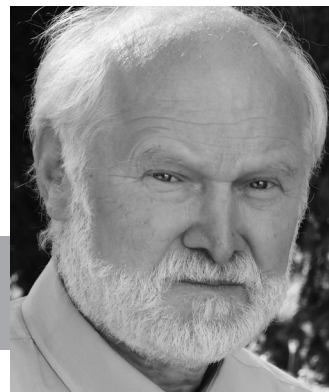
A jó borról és a jó könyvről

Nevelőatyámat szomorúsággal töltötte el a június. Már az év leghosszabb napján elkeseredettnek láttam: – Ó, fiam, három hónap múlva fél hétkor sötét lesz, s hat hónap múlva már fél négykor kapcsolhatjuk fel a villanyt, ha olvasni akarunk – mondogatta. Nem értettem, hogy júniusban miért tekint ilyen búskomoran az ősz és a tél beköszönte elé, s karácsonykor miért nem mondogatja felderülten, hogy rövidesen hosszabbodni fognak a napok. Nekem a legkedvesebb hónapom a június volt, mint minden iskolás gyerekeknek.

Nevelőatyám csak a fizetésnapon volt igazán felszabadult. Ilyenkor a szanatóriumi dolgozók által kötelezően viselt körgallérja alatt csempészte be a lakásba a pénztárnál ácsorgó bizományostól vásárolt könyveket, hogy anyám észre ne vegye. Atyámnak ezen a szokásán azonban nem tudott változtatni, ahogy azon sem, hogy fizetésnapon az Apostolokba menjenek vacsorázni. A házastársi meghívást illetően anyám mindig nehezen állt kötélnek, merthogy annyi másra kellett volna a pénz. Az utolsó huszonkettes busszal tértek haza. Anyám búskomoran, atyám jókedvűen. – Az a zöldszilváni ma jobb volt, mint egy hónapja – hajtogatta, de ezzel nem derítette jobb kedvre anyámat.

Nevelőatyám biztosan hozzájárult ahhoz, hogy megszerettem az olvasást. Követni akartam őt az olvasás szertartásosságában. Ma is

Kovács István
(1945, Budapest) költő, műfordító,
történész, Salföldön él,
Babérkoszorú-díjas

előttem van, ahogy komótosan belesüpped az egy-két nemzedék által kiült nagy fotelba, az egyetlen bútordarabba, amely a háború végén szétlőtt maglódi házából, ha aknaszilánkokkal teletűzdelve is, de megmaradt. Aztán a percekig előírásosan ölében pihentetett könyvet fölemeli, és a szellem startpisztolyának eldördülésére kinyitja a tölgyfalevéllal megjelölt oldalon. Az olvasás imádságszerű elmélyültségében nem illett megzavarni.

Persze Jókait szerette. Pedig a részletre vásárolt könyvszekrényben hónapról hónapra növekvő barnakötéses sorozatnak riasztó szaga volt, akárcsak a piszkosfehér műanyagkötéses Mikszáthoknak. Én a betegágyban ismerkedtem meg Jókaival. Egy szuszra végigolvastam *A janicsárok végnapjait*. Az Olcsó Könyvtár sorozatban jelent meg, és izgalmas volt, mint egy filléres kalandregény. Mondják, hogy az iskolapadban, a betegágyban és a lövészárokból születnek a nagy barátságok. Ez így lehet, mert *A janicsárok végnapjai* olvasása során életre szóló barátságot kötöttem Jókaival.

Atyám egyszer azt találta mondani, hogy a jó bor és a jó könyv miatt érdemes élni. Anyám ezen nagyon megbántódott. Pedig ha egy kétbetűs szócskával kiegészíti a mondatot, talán nem történt volna semmi baj: a jó bor és a jó könyv miatt is érdemes élni.

Kovács István